

הצעה לטקס ליום ירושלים

"ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו" תהלים כ, כב

ירושלים

ירושלים עיר הנצח היא העיר המקודשת ביותר במסורת היהודית לדורותיה. היא מושא געגועיו של העם היהודי ותפילותיו לאורך אלפיים שנות גלות, בירתה של מדינת ישראל וליבה הפועם.

בירושלים בהר המוריה אברהם ובנו יצחק בעקדת יצחק, ממלכת דוד ושלמה נבנתה במלא תפארתה, ונבנו בה בית המקדש הראשון והשני. אלו נזכרו לדורות כסמל לפריחה דתית ולעצמאות מדינית של עם ישראל.

כשם שיירושלים ובית המקדש היו הביטוי המובהק ביותר לעצמאותו המדינית והדתית של עם ישראל, היה חורבן הבית השני לאסון הגדול ביותר בתולדותיו, והוא ציין את הזמן שבו חדל ישראל להתקיים כעם חופשי היושב בארצו ויצא לגלות

הגעגועים והרצון לשוב לירושלים ולבנות את בית המקדש הם אחד מסימני ההיכר הייחודיים לעם ישראל והם באים לידי ביטוי בתפילה היומית, בברכת המזון ובאירועים מרכזיים בחיים. זיכרון ירושלים והכמיהה לשוב אליה איחדו את היהודים בתפוצות וסייעו להם להתגבר על גזירות ועל רדיפות בכל הדורות משום התקווה לשוב אל ירושלים ולחזות בבניינה.

דומה שאין אח ורע בעמים לקשר הרגשי של כל יהודי באשר הוא לירושלים. הקריאה "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני... אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי" נאמרת עד היום בטקס המשמעותי ביותר בחייו של אדם – טקס הנישואין. בהקמת בית חדש, בני הזוג זוכרים ומזכירים את הבית שאנו עדיין מתפללים לכינונו.

תקומת עם ישראל בארצו מגשימה את כיסופי היהודים ואת תפילותיהם בכל הדורות לשוב לירושלים. לשמחת ליבנו, אנו עדים להתגשמות דברי הנביא: "עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים... ורחובות העיר יימלאו ילדים וילדות משחקים ברחובותיה" (זכריה ח, ד-ה).

ביום חגה של העיר ירושלים, נתפלל להתגשמות חזון הנביא ישעיהו בן אמוץ: "והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי, עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי. כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים" (ישעיהו נו, ז)

קצת על ירושלים

נכון לשנת 2024, התגוררו בירושלים כ-1,011,361 תושבים.

ירושלים היא העיר הגדולה ביותר בישראל בשטחה. שטח השיפוט שלה משתרע על פני 126 אלף דונם.

העיר חולקה לשבעה רובעים.

ירושלים שוכנת בהרי יהודה, על קו פרשת המים הארצי של ארץ ישראל, בין הים התיכון וים המלח.

בירושלים שוכנים מוסדות הממשל של ישראל: הכנסת, בית המשפט העליון, משכן הנשיא ובית ראש הממשלה.

בשנת 1981, הכריז ארגון אונסק"ו על העיר העתיקה של ירושלים אתר מורשת עולמית.

ראש העיר ירושלים היום הוא משה ליאון.

סמל העיר

לר ירושלים

הצנחנים בוכים חיים חפר

והנה הם כאן עומדים לפניו ונושמים עמוק
והנה הם כאן מביטים עליו בַּכָּאֵב הַמָּתוּק
והדמעות יורדות והם מביטים זה בְּזֶה נבוכים
איך זה קורה, איך זה קורה שצנחנים בוכים

(הטקסט המלא באתר [שירונט](#))

שחרור הכותל 1967

הנביא ישעיהו אומר לעם ישראל: "נחמו נחמו עמי
יאמר אלוהיכם. דברו על לב ירושלים וקראו אליה"
(ישעיה מ, א-ב). כאשר אדם מרגיש לא טוב, הרופא
בודק קודם כול את הלב. אם הלב תקין, קל יותר לטפל
בשאר האיברים. אם יש בעיה בלב, מצבו של האדם
הוא קשה.

האינדיקציה למצבו של עם ישראל היא "לב ירושלים".
באיזו מידה עם ישראל קשור לירושלים. כל עוד הלב
היהודי פועם ומתגעגע לירושלים - "נחמו נחמו עמי".
יש תקווה. המציאות ההיסטורית מוכיחה שכל קהילה
בגולה שהייתה קשורה בתפילותיה ובסמליה לירושלים
הצליחה לטפח חיים של תורה והחזיקה מעמד גם
במצבים הקשים בגלות, למרות הריחוק הגיאוגרפי
מירושלים.

(מתוך דברים שנאמרו בפגישת מחנכים עם הרב לאו
בכ"ו באדר ב' תשנ"ז)

לב ירושלים

הרב ישראל מאיר לאו

ירושלים שבלב

"..הלכנו בסמטאות שהכרתי מתקופת ילדותי. נופי ילדות מעוררים תמיד ריגוש. ככל שהתקרבו אל הכותל המערבי - גברה התרגשותי. הכותל המערבי - השריד לגדולתה של עצמאות ישראל בתקופות קדומות. האבנים המרטיטות כל לב יהודי, בכל מקום בעולם... שנים העזתי רק לחלום בחשאי.. עתה, כשחלום זה התגשם, תמהתי: כיצד נתגלגלה זכות זו דווקא לידי? הרגשתי שלשיא מרקיע מזה, לא אגיע עוד בחיי. נצטרפו הדברים לכך, שפרקים מכריעים בחיי קשורים בירושלים. נולדתי בירושלים, נלחמתי בירושלים במלחמת העצמאות. חלמתי בירושלים על מדינה יהודית.."

(יצחק רבין, פנקס שירות, א, עמ' 12)

האבנים המרטיטות

כל לב יהודי

יצחק רבין

שני אחים

המקור הקדום ביותר לאגדה זו הוא בספרו של הרב ישראל קושטא (1819-1897), ספר מקראה לבני הנעורים

לפנים בישראל היו שני אחים. הבכור היה ערירי ולצעיר היו אישה ושלושה ילדים קטנים. שני האחים היו עניים ולא היה להם דבר מלבד חלקת שדה אשר ירשו מאביהם. לא חפצו האחים לחלק ביניהם נחלתם כי אהבו איש את רעהו ועבדו את האדמה יחד. אחרי הקציר ספרו את האלומות וחלקו אותן ביניהם חלק כחלק. עשו מהם שתי ערמות- כל אחד על יד אוהלו. באחד הלילות אחרי הקציר, שכב האח הבכור לישון על יד ערמתו, אך שנתו נדדה. הוא חשב על אחיו: "לאחי אישה ובנים ועליו לדאוג לכל מחסורם. להאכילם ולהשקותם, להלבישם ולהנעילם. ואני הולך ערירי בלי אישה ובלי בנים. למה זה אני לוקח מהתבואה חלק שווה עם אחי? לא טוב הדבר אשר אני עושה". הבכור קם ממשכבו, לוקח מספר אלומות מערמתו ושם בערמת אחיו. באותו לילה נדדה גם שנת האח הצעיר וגם הוא חשב: "צר לי על אחי ההולך ערירי. לי יש בנים ולעת זקנתי, כאשר לא יהיה בי כוח לעבוד יכלכלוני בני. אך אחי, מה יעשה כאשר יזדקן?" הצעיר קם ממשכבו, לוקח אלומות אחדות מערמתו ושם אותן בערמת אחיו. ביום המחרת בבוקר ראו האחים והנה ערמותיהם גדולות כשהיו ומספר אלומותיהן לא חסר מאומה. ויתפלאו מאוד. אבל לא הגידו איש לאחיו דבר. בלילה השני חזרו האחים שוב על מה שעשו אמש. אך בלילה השלישי נפגשו האחים באמצע הדרך, הבינו את אשר קרה ונפלו איש על צווארי אחי באהבה ובאחוה. ה' ראה את מעשי האחים, ובירך את המקום שבו נפגשו. ברבות הימים בנה שלמה בן דוד במקום הזה את בית המקדש.

אם אשכחך ירושלים

עומד עם אחיי הלויים... ש"י עגנון

מתוך קטסטרופה היסטורית שהחריב טיטוס מלך רומי את ירושלים וגלה ישראל מארצו נולדתי אני באחת מערי הגולה. אבל בכל עת תמיד דומה הייתי עלי כמי שנולד בירושלים. בחלום בחזון לילה ראיתי את עצמי עומד עם אחי הלויים בבית המקדש כשאני שר עמהם שירי דוד מלך ישראל. נעימות שכאלה לא שמעה כל אוזן מיום שחרבה עירנו והלך עמה בגולה. חושד אני את המלאכים הממונים על היכל השירה שמיראתם שאשיר בהקיץ מה ששרתי בחלום, השכיחוני ביום מה ששרתי בלילה, שאם היו אחי בני עמי שומעים לא היו יכולים לעמוד בצערם מחמת אותה הטובה שאבדה להם. כדי לפייס אותי על שנטלו ממני לשיר בפה נתנו לי לעשות שירים בכתב.

מתוך נאומו של ש"י עגנון במעמד הזכייה בפרס נובל לספרות בשנת 1966 ([הנאום המלא](#))

זעקתו של צנחן אלי לנדאו

לפתע שמעתי קריאה. חייל שראה ראשון את הכותל המערבי, השמיע צעקה: "אני רואה את הכותל המערבי". כולנו פרצנו אחריו דרך שער קטן, ומיששנו את האבנים באהבה גדולה שנדלקה פתאום בכל לב. חיילים נצמדו אל הכותל והחלו למרר בבכי. אינני זוכר, במשך שלושת ימי הקרב על ירושלים העתיקה, חיילים בוכים, למרות העובדה שראו את טובי רעיהם נפגעים. ואילו עתה כרעו ליד הכותל ומררו בבכי כילדים קטנים. חיילים שפניהם מכוסים זיפי זקן ועיניהם אדומות מעייפות של קרב, התחבקו והתנשקו כשהם צועקים:

"ירושלים שלנו."

(אלי לנדאו שירת בדרגת סרן בחטיבת הצנחנים במלחמת ששת הימים ובמלחמת ההתשה. היה בין ראשוני הצנחנים שנכנסו לעיר העתיקה והגיעו לכותל המערבי)

שומר החומות

מדברי הרב משה צבי נריה ז"ל בפני מחנכים בירושלים

מדוע לא נתן הקב"ה את ירושלים בידינו במלחמת השחרור, בתש"ח, ובמה זכינו שחזרה ירושלים אלינו עתה?
באורח פלא, כלל לא בדרך הטבע, היא נשמטה מידינו אז, ושוב באורח פלא, מעבר להיגיון, היא ניתנה לנו עכשיו!
התשובה לכך רמוזה לנו בדברי חכמינו בתלמוד הירושלמי (בבא קמא פ"ז ה"ז): "ירושלים הבנויה, כעיר שחוברה לה
יחדיו' – עיר שמחברת ישראל זה לזה".

במלחמת השחרור, פרץ הפלמ"ח דרך שער ציון, ואילו חיילי האצ"ל עמדו לפרוץ דרך שער שכם. מפולגים ומפורדים
היינו. אילו הצלחנו אז, היו "שניים או חזין" בירושלים, וכל אחד היה אומר "כולה שלי". ירושלים הייתה הופכת למקור של
פירוד, לסיבה למריבה ולמדון. רק עתה, כשנכנסנו כולנו דרך שער אחד, שער האריות, כשכולנו מאוחדים,
כשצבאנו הלוחם הוא צבא אחד, כשמאחורינו עומדים בלב אחד כל אחינו שבתפוצות הגולה, רק עתה זכינו למאורע
הגדול: "המחזיר שכינתו לציון".

והראנו בבנינו

